

FÜGGELÉK

Reáliák és kultúraspecifikus kifejezések teljes listája F. Scott Fitzgerald A nagy Gatsby című regényének első fejezetében

3. táblázat: *A dolgozatban szerepeltetett kifejezések és fordításaik*

(a szűkre színű cellák a honosítást, a vajsárga színűek pedig az idegenítést jelzik)

Megjegyzés: Ha a fordító a kifejezés bármelyik részében valamilyen formában megőrizte az eredeti, angol nyelvi alakot (pl. „senior diákklub [Máthé 1971: 11]), a példát idegenítő csoportba soroltam, mivel a kategóriákba történő besoroláskor a fordítói döntéshozatal szándékát vettem alapul, nem kizárólagosan a szószintű nyelvi minőséget. Abban az esetben is ezt a gondolatmentet követtem a kategorizálás folyamán, ha a fordításkor a kifejezés egy részénél honosítást, a másikon pedig idegenítést azonosítottam.

Forrás:

F. Scott FITZGERALD, *The Great Gatsby*, Macmillan Collectors's Library, London, 2016.

F. Scott FITZGERALD, *A nagy Gatsby*, Szépirodalmi Könyvkiadó, Bp., Ford.: Máthé Elek, 1971.

F. Scott FITZGERALD, *A nagy Gatsby*, Európa, Bp., Ford.: Bart István, 2011.

F. Scott FITZGERALD, *A nagy Gatsby*, Európa, Bp., Ford.: Wertheimer Gábor, 2019.

Reália, kultúraspecifikus kifejezés	The Great Gatsby 1925 oldalszámok →	Máthé Elek 1971	Bart István 2011	Wertheimer Gábor 2019	Saját jegyzetek
from the East	8.	keletre 6. (lábjegyzettel)	Keletről 6.	Keletről 8.	kis- és nagybetűs használat

ten thousand miles, quarter of a miles away	8.	tízezer mérföldről 6.	tízezer mérföldekről 7.	tízezer kilométerrel arrébb 9.	
Middle Western City	8.	közép-nyugati városka 6.	közép-nyugati város 7.	közép-nyugati város 9.	
Dukes of Buccleuch	8.	Buccleuch herceg	a Buccleuch hercegek 7.	Buccleuch hercegei 9.	többszám vs. egyszám
Civil War	9.	a polgárháború 6.	a Polgárháború 7.	a polgárháború 9.	kis- és nagybetűs használat
from New Heaven	9.	New Heavenben 7.	New Heaven 8.	a Yale-en 9.	
Teutonic migration	9.	"teuton horda" 7.	teuton népvándorlás 8.	teuton népvándorlás 10.	
Great War	9.	világháború 7.	Nagy Háború	Nagy Háború 10.	
(was in the) bond business	9.	bankszakma	kötvényekkel (foglalkozott)	tőzsdeszakma	
prep school	9.	iskola	középiskola	általános iskola	
at the the office	9.	az irodában 7.	az irodában 8.	a munkahelyemen 10.	
bungalow	9.	bungaló 8.	bungaló 8.	bungaló 10.	
the firm	9.	a cég 7.	a cég 8.	a cég 10.	

Dodge	9.	Dodge-kocsim 7.	Dodge-om 9.	Dodge-om 10.	magyarázó betoldás
Finnish woman	9.	finn bejárónő 7.	finn gazdasszony 9.	finn bejárónő 10.	
to West Egg village	10.	West Egg nevű faluba 7.	West Eggbe 9.	West Eggbe 11.	magyarázó betoldás
guide	10.	idegenvezető 8.	pionír 9.	idegenvezető 11.	
pathfinder	10.	úttörő 8.	törzsökös lakos 9.	nyomkereső 11.	
settler	10.	telepes 8.	telepes 9.	telepes 11.	
a dozen	10.	egy tucatnyi 8.	tucatnyi 9.	vagy tíz 11.	
new money from the mint	10.	a pénzverdéből frissen kikerült pénz 8.	frissen vert pénz 9.	frissen vert pénz 11.	
Midas and Morgan and Maecenas	10.	Midas, Morgan és Maecenas 9.	Midász, Morgan és Maecenas 10.	Midász, Morgan és Maecenas 11.	
in college	10.	a <i>college</i> -ban 8.	az egyetemen 10.	az egyetemen 11.	
the <i>Yale News</i>	10.	a <i>Yale News</i> -ba 8.	a <i>Yale News</i> számára 10.	a <i>Yale News</i> -ba 11.	
specialist	10.	specialista 8.	specialista 10.	specialista 11.	
the well-rounded man	10.	sokoldalú ember 8.	a legszűklátókörűbb 10.	szakbarbár 11.	

epigram	10.	aforizma 8.	epigramma 10.	tetszetős, jól hangzó mondat 11.	
unusual formation of land	10.	szokatlan alakú félsziget 8.	szokatlan alakú földtani képződmény 10.	különös formájú képződmény 12.	
communities	10.	lakótelep 8.	község 10.	település 12.	
twenty miles	10.	[kihagyta]	húszmérföldnyire 10.	harminc kilométerre 12.	1 km = 0,62 mérföld; 1 mérföld = 1,61 km.
Long Island Sound	10.	Long Island Sound 8.	Long Island-i szoros 10.	Long Island Sound tengersizor 12.	
at West Egg	11.	West Eggben 9.	West Eggben, azaz Nyugati Tojáson 11.	West Eggben, a nyugati szigeten 12.	
fifty yards	11.	ötven yardra 9.	ötvenyardnyira 11.	ötven méterre 12.	Egy yard nagyjából 0,9144 méternek felel meg.
for twelve or fifteen thousand a season	11.	egy-egy idényre tizenkét-tizenötezer dollárért 9.	tizenkét vagy tizenötezer dollár (...) a nyaralási idény tartalmára 11.	ezerkétszáz vagy ezerötyszáz dollár egy szezonra 13.	átváltás

a factual imitation of some Hôtel de Ville in Normandy	11.	pontos mása volt a normandiai fürdőhelyeken látható, rendszeren Hôtel de Ville-nek nevezett (...) szállodáknak	pontos mása egy normandiai Hôtel de Ville-nek 11.	valamilyen normandiai villa utánzata lehetett 13.	A <i>Hôtel de Ville</i> kifejezés franciául városházát jelent, jelentése nem azonos az angol <i>hotel</i> szóval. Tehát a normandiai Hôtel de Ville városháza, nem pedig egy hotel. Ez az épület általában a városi adminisztráció központja, ahol a városi tanács és a polgármesteri hivatal található, és gyakran fontos közösségi és kulturális eseményeknek is helyszíne. Általában nagy és impozáns épület, mely fontos szerepet játszik a város életében és kulturális örökségében.
lawn	11.	pázsit 9.	pázsit 11.	pázsit 13.	
played football at New Haven	12.	a New Haven-i labdarúgócsapat 9.	a New Haven-i futballcsapat 12.	az egyetemi futballcsapat 13.	
he'd brought down a string of polo ponies from Lake Forest	12	versenystállóra való póló-pónit hozott magával Lake Forestből 10.	lehozott magával Lake Forestből egy egész kis ménest lovaspólóra	magával hozott Lake Forestből egy istállónyi póló-pónit 13.	A polo pony egy lótipus, amit sem póni- sem pedig lófajtaként nem tartanak számon. A lovaspólót az angolok hozták be Amerikába és Európába, de ez a játék Indiából származik.

			idomított pónilovakból 12.		
I had no sight into Daisy's heart	12	nem volt módomból beleláttni Daisy szívébe 11.	nem láttam bele Daisy lelkébe 13.	nem láttam ugyan a szívébe 14.	
Georgian colonial mansion	12.	a XVIII. század koloniális stílusában épült 10.	György-kori gyarmati stílusban 13.	György korabeli gyarmati stílusú 14.	Angliában I. György (1714-27) és II. György (1727-60) idején a palladiánus stílus uralta az építészetet. Az érett palladianista építészet jellemzői: nagy, templomhomlokzatú portikusok, rusztikázott kőművesmunka, boltíves mennyezet, hármassal osztott velencei ablakok. Gazdagítják még a pazar színű kelmék, tapéták, drapériák, architektonikus – domború és aranyozott – díszlécek és bútorok, az ablak vagy a fal színeivel harmonizáló kárpitozással. https://kreativlakas.com/szinek-a-kornyezetunkben/korai-gyorgy-stilus-szinvilaga/
lawn	12.	pázsit 10.	gyep 13.	pázsit 14.	

French windows	12.	földig érő erkélyajtók 10.	franciaablakok 13.	franciaablakok 14.	A franciaablak egy kétszárnyas, széles üvegfelületű ablak, amely általában padlótól a mennyezetig vagy legalább a földtől a mennyezetig terjed. A franciaablakok gyakran nyílászárókkal vagy fix üvegezéssel rendelkeznek, és általában a teraszra vagy kertre nyílnak. Ezek az ablakok általában nagy mennyiségű természetes fényt engednek be a szobába, és tágas érzetet kölcsönöznek az adott térnek.
burning gardens (...) drifting up the side in bright vines	12.	élénkzöld kúszónövények 10.	színes levelű vadszőlő 13.	buja növények (...) inda formájában felkúszott a falkra 14.	
riding clothes	12.	lovaglőltözetben 10.	lovaglőltözetben 13.	lovaglőltözetben 14.	
the (...) swank of his riding clothes	12.	lovaglőltöny 10.	lovaglőltözték	lovaglőruha 14.	

senior society	12.	szenior diáklklub 11.	öregdiák-klub 14.	hallgatói szövetség 15.	
porch	13.	veranda 11.	veranda 14.	tornác 15.	
I've got a nice place	13.	Csinos lakás, mi? 11.	Szép kis birtokom van 14.	Szép birtokom van 15.	
sunken Italian garden	13.	alacsonyabban fekvő rózsakert 11.	süllyesztett olaszkert 14.	süllyesztett, olasz kert 15.	Ezek a kertek általában lépcsőzetesen épülnek, lejtőn vagy domboldalon alakítva ki teraszokat vagy szinteket, különböző növényzettel. A süllyesztett olasz kertek a reneszánszkori Itália építészeti stílusára jellemzőek. E kertek rendkívül díszesek és szimmetrikusak, szökőkutakkal, oszlopokkal, szobrokkal és dísnövényekkel. A kerteket gyakran szabályos geometriai alakzatokban tervezik meg, például téglalap alakú teraszokkal vagy kör alakú medencékkel. Az olasz reneszánsz kertekben hangsúlyt fektettek a növényzet művészi

					elrendezésére, valamint az ember és a természet harmóniájának megteremtésére.
a half-acre	13.	félholdnyi 11.	félholdnyi 14.	majdnem egyholdnyi 16.	jelentése: fél hektár, Egy hektár 1,7377 katasztrális holdnak felel meg.
the oil man	14.	olajvállalkozó 16.	olajbáró 14.	olajmágnás 15.	
high hallway	14.	magas előszoba 11.	magas mennyezetű folyosó 15.	magas mennyezetű folyosó 16.	
fresh grass	14.	pázsit harsogó zöld színe 11.	fűszőnyeg harsogó zöldje 15.	pázsit harsogó zöldje 16.	
a breeze blew through	14.	légvonat járta át 11.	könnyű szellő járta át 15.	fuvalat söpört végig 16.	
room	14.	szoba 11.	terem 15.	szoba 16.	
the frosted wedding cake of the ceiling	14.	fehér gipszmintákkal borított mennyezet 11.	esküvői torták cukormázas cirádáival díszített mennyezet 16.	esküvői torták díszítését idéző mennyezet 16.	
wine-coloured (rug)	14.	bronzszínű (szőnyeg) 11.	borszínű (szőnyeg) 15.	borszínű (szőnyegek) 16.	
couch	14.	pamlag 11.	dívány 15.	kanapé 16.	

surname	15.	családneve 12.	vezetékeve 16.	családneve 17.	
I am p-paralysed with happiness.	15.	Örvendek a szerencsének. 12.	M-megbénultam az örömtől. 16.	Mo...mozdulni sem tudok a boldogságtól. 17.	
my cousin	15.	unokahúgom 12.	unokatestvérem 16.	unokatestvérem 17.	
(The whole town is) desolate	16.	kietlen pusztaság 13.	gyászban van 16.	vigasztalhatatlan 17.	
three years old	16.	hároméves 13.	hároméves 17.	kétéves (baby miatt?) 18.	
I'm a bond man.	16.	A bankszakmában dolgozom. 13.	Kötvényekkel. 17. [Mivel foglalkozol kérdésre]	Kötvényekkel foglalkozom. 19.	
I'd be a God-damned fool...	16.	Őrült lennék... 13.	Kötözni való bolond lennék... 17.	Bolond volnék... 19.	
I am absolutely in training.	17.	Szigorú trainingben vagyok. 14.	Már edzésben vagyok. 18.	Már nagyon szigorúan elkezdtem trainingezni 20.	
You are!	17.	Úgy! 14.	Ne beszélj! 18.	Az hétszentség! 20.	

claret	19.	vörösbor 15.	bordeaux-i vörös 21.	bordeaux-i vörösbor 22.	claret - bordó
The Rise of the Coloured Empires	19.	A színes birodalmak keletkezése 15.	A színes bőrű birodalmak felemelkedése 21.	A színes bőrű birodalmak felemelkedése 22.	félrefordítás
Nordics	19.	északiak 15.	északiak 22.	északiak 22.	
silver service for two hundred people	20.	kétszáz személyes ezüstkészlet 16.	kétszáz személyes ezüst étkészlet 22.	kétszáz darabos ezüst étkészlet 24.	
butler	20.	komornyik 16.	inas 22.	inas 23.	
napkin	20.	asztalkendő 17.	szalvéta 23.	damasztshalvéta 25.	
crunch of leather boots	21.	cipőnyikorgás 18.	bőrcsizma recsegése 24.	bőrcsizma nyikorgása 25.	szó szerint: bőrcsizma ropogása
come over on the Cunard or White Star Line	22.	A Cunard vagy a WhiteStar Line egyik hajóján jöhetett 18.	Biztosan most érkezett Európából A Cunarddal vagy a White Star Line-nal 25.	a <i>Cunard</i> -on vagy a <i>White Star Line</i> -on jöhetett át Európába 26.	
library	22.	könyvtárszoba 19.	könyvtárszoba 25.	könyvtár 27.	
porch	22.	homlokzat 19.	veranda 26.	tornác 27.	

wicker settee	22.	fonott pamlag 19.	vesszőfonatú kanapé 26.	vesszőből fonott szófa 27.	
I wasn't back from the war.	23.	Még nem jöttem vissza a harcterről. 19.	...akkor én még katona voltam. 26.	Akkor még a háborúban voltam. 27.	
crimson room	24.	vörös tapétás könyvtárszoba 20.	bíborvörös szalon 27.	bíborvörös szoba 29.	szó szerint: bíbor szoba
Saturday Evening Post	24.	<i>Saturday Evening Post</i> 20.	<i>Saturday Evening Post</i> 26.	<i>Saturday Evening Post</i> 29.	A Saturday Evening Post egy híres amerikai hetilap, amely jelentős szerepet játszott az amerikai kultúrában és társadalomban. Alapításától kezdve, 1821-től 1969-ig, a lap számos különböző témát fedett le, beleértve az irodalmat, a politikát, a művészetet és az életmódot. Különösen ismert volt az általa közölt szórakoztató és informatív cikkekről, valamint a korszak ikonikus borítóiról, amelyeken olyan művészek művei jelentek meg, mint Norman Rockwell. A Saturday Evening Post hozzájárult az amerikai közgondolkodás formálásához és az

					amerikai kultúra ikonikus részévé vált. Valójában nem vasárnap, hanem szombaton, azaz szombat este jelenik meg.
boots	24.	lakkcsizma 20.	csizma 28.	csizma 29.	
in our very next issue	24.	a következő számban 20.	a holnap számban 28.	a következő számunkban 29.	Utalás a Saturday Evening Postra. A neve ellenére a lap eredetileg szombaton, azaz a hét utolsó munkanapján jelent meg, hogy az olvasók számára a hétvégi időszakra szórakoztató és informatív olvasnivalót biztosítson.
in the tournament (...) over at Westchester	24.	indul a golfversenyen (...), odaát, Westchesterben	indul a bajnokságon (...), holnap, Westchesterben 28.	játszik a westchesteri versenyen 29.	
many rotogravure pictures of the sporting life at Asheville and Hot Springs and Palm Beach	24.	Acheville-ben, Hot Springsben és Palm Beach-en készült sportfelvételeken 20.	Hot Springs-i és Palm Beach-i sportesemények 28.	az ashville-i, Hot Springs-i és Palm Beach-i események híradásainak fényképeiről	

Our white girlhood was passed together there. Our beautiful, white...	25.	Szüzi leányságunkat együtt töltöttük Louiseville-ben. 21.	Együtt töltöttük a lányságunkat. Azokat a csodálatos éveket... 29	Együtt nőttünk fel, mi gyönyörű fehér... 30.	
a little heart-to-heart talk	25.	kis őszinte beszélgetés 21.	pusmogtatok 29.	eldiskuráltak 30.	
as I started my motor	26.	már begyűjtöttem a motort 23.	éppen begyűjtöttem a motort 30.	már a motort akartam indítani 31.	
It's a libel.	26.	Rágalom. 22.	Rágalom. 30.	Rágalom 31.	
an old friend	26.	nőismerőse 22.	régi jó ismerős 30.	régi barátnő 31.	
on roadhouse roofs	26.	autócsárdák tetőteraszai 22.	az autószerelő műhelyek előtt 31.	az autószerelő műhelyek előtt 32.	
in front of wayside garages	26.	az útmenti garázsok előtt 22.	az út menti fogadókban 30.	az út menti fogadók teraszán 32.	
gas-pumps	26.	benzinkutak 22.	benzinkutak 31.	benzinkutak 32.	
grass-roller	26.	gyeophengerlő 22.	fűhengerlő 31.	fűhenger 31.	gyeophenger: egy kertészeti eszköz, amelyet a fűnyírás után használnak a gyep egyenletes és sima felületének biztosítására.

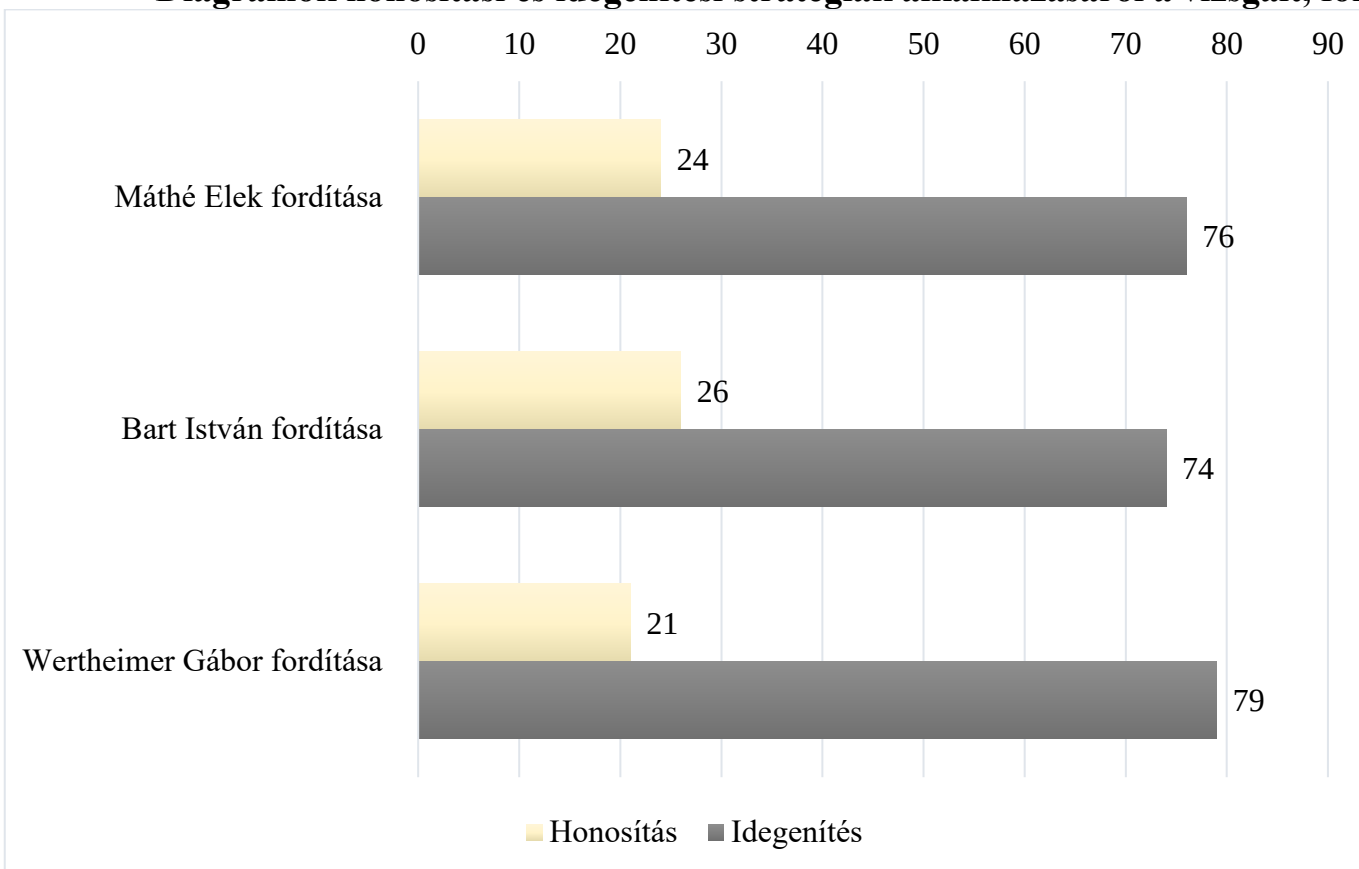
					A gyephenger működése egyszerű: egy nagy, henger alakú tartályt töltünk vízzel vagy homokkal, majd azt hengereljük a frissen nyírt fűfelületen. A súly nyomására a henger sima felülettel simítja ki a talajt, ezáltal megszüntetve a talajban lévő kisebb domborzati egyenetlenségeket és a fűtől maradt nyomokat. A vízzel vagy homokkal töltött henger tovább súlyozza a hengert, így hatékonyabban simítva a gyepet. A gyephenger használata után a fű felülete egyenletes és sima lesz, ami esztétikailag vonzóbb megjelenést biztosít a kertnek, valamint segít a gyep egészségének fenntartásában és fejlődésében.
I run the car under its shed	26.	behajtottam a házam udvara 22.	beálltam a kocsival a szín alá 31.	behajtottam a kocsiszínbe 31.	
fifty feet away	27.	ötvenyardnyira 22.	ötvenlépésnyire 31.	tizenöt méterre 32.	

mansion	27.	villa 22.	kastély 31.	villa 32.	
the dark water	27.	az öböl sötét vize 23.	a sötét víztükör 31.	a sötét víz 32.	
dock	27.	csónakkikötő 23.	móló 31.	móló 32.	

4. táblázat: *Honosító és idegenítő fordítói stratégiák számokban kifejezett alkalmazása*

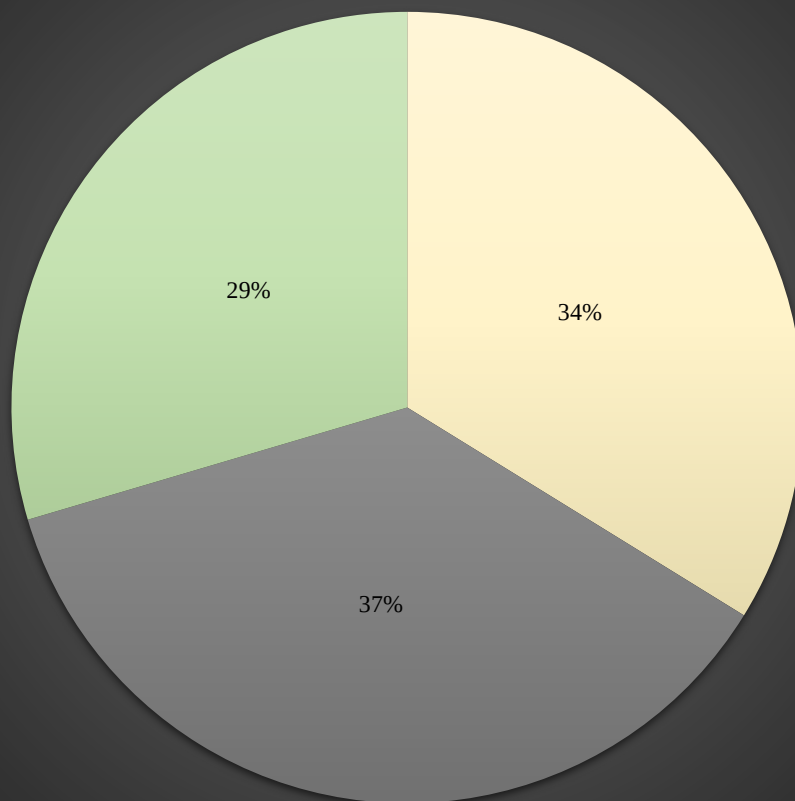
	HONOSÍTÁS	IDEGENÍTÉS
Máthé Elek fordítása	24 alkalommal	76 alkalommal
Bart István fordítása	26 alkalommal	74 alkalommal
Wertheimer Gábor fordítása	21 alkalommal	79 alkalommal

Diagramok honosítási és idegenítési stratégiák alkalmazásáról a vizsgált, fordított szövegekben

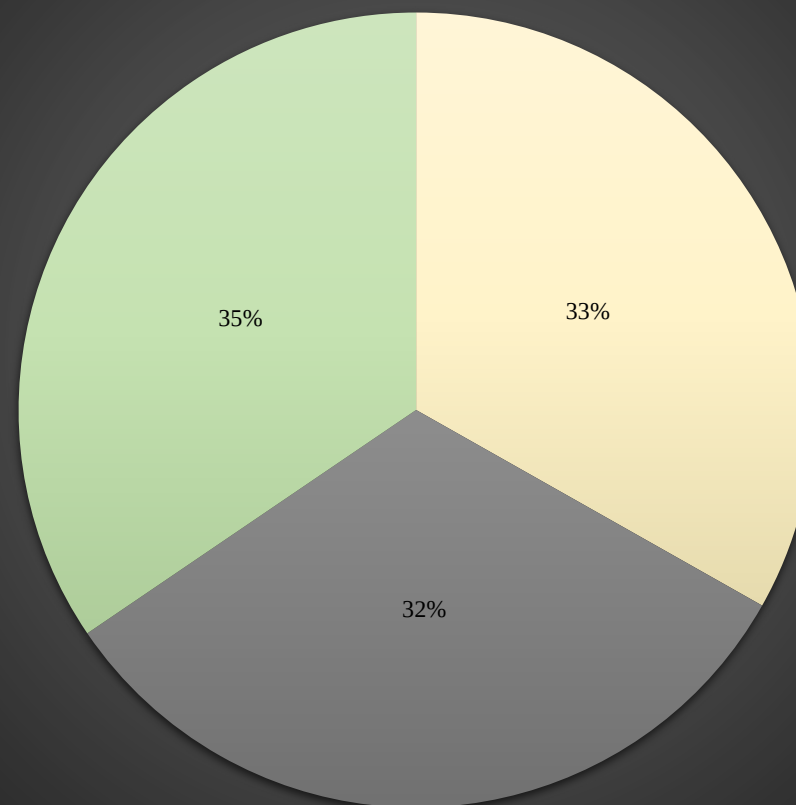
3. ábra: *Honosító és idegenítő stratégiák alkalmazása a vizsgált szövegekben*

Honosítási alkalmazása a vizsgált szövegekben

■ Máthé Elek fordítása ■ Bart István fordítása ■ Wertheimer Gábor fordítása

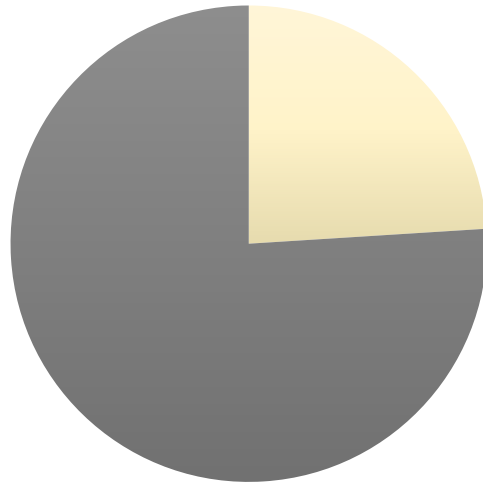
Idegenítési stratégiák alkalmazása a vizsgált szövegekben

■ Máthé Elek fordítása ■ Bart István fordítása ■ Wertheimer Gábor fordítása

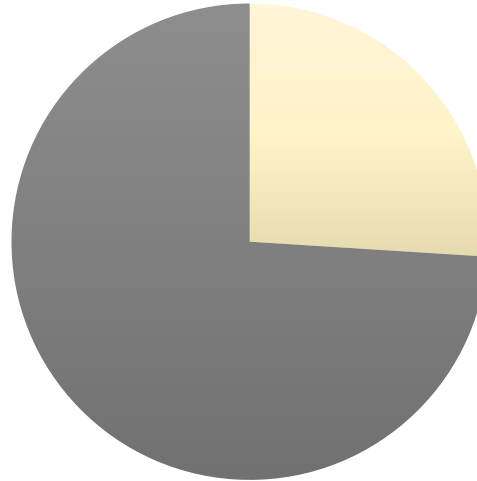
Honosító és idegenítő alkalmazott stratégiák aránya az egyes fordításokban

Máthé Elek fordítása

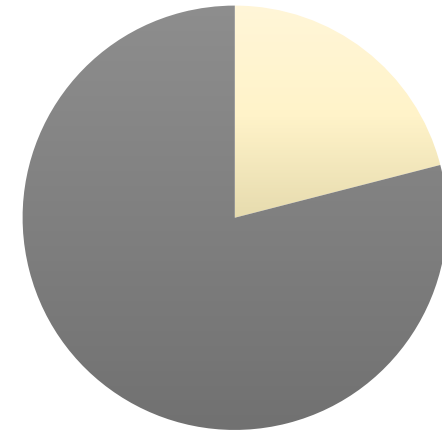
■ Honosítás ■ Idegenítés

Bart István fordítása

■ Honosítás ■ Idegenítés

**Wertheimer Gábor
fordítása**

■ Honosítás ■ Idegenítés